

Leczenie chemioterapią z wykorzystaniem pompy elastomerowej (infuzora)

Wskazówki dla pacjentów

Kontakt do ośrodka prowadzącego:
(telefon całodobowy/dyżur)

Niniejsze zalecenia mają charakter informacyjny i nie zastępują indywidualnych instrukcji przekazanych przez personel medyczny. W razie jakichkolwiek wątpliwości lub wystąpienia objawów niepożądanych należy niezwłocznie skontaktować się z ośrodkiem prowadzącym leczenie.

04 Higiena: prysznic i kąpiel

- **Korzystaj ze słuchawki prysznicowej** i kieruj strumień wody z dala od miejsca wkłucia i infuzora. Jeśli nie masz słuchawki – użyj wilgotnej gąbki lub myjki.
- **Przed prysznicem** upewnij się, że miejsce wkłucia jest szczelnie zabezpieczone wodoodpornym opatrunkiem.
- **Unikaj bardzo gorących i bardzo zimnych pryszniców lub kąpieli.**
- **Nie dopuszczaj do zamoczenia miejsca założenia igły** do wszczepionego portu (lub innego dostępu naczyniowego).
- **Chroń infuzor oraz filtr przed zamoczeniem** (np. umieść infuzor i filtr w czystym woreczku foliowym i zabezpiecz go).

05 Kontrola prawidłowości podaży leku

- **Godzina podłączenia leku** jest wpisywana na infuzorze przez pielęgniarkę.
- **Prawidłowa podaż leku powoduje stopniowe opróżnianie balonu.** Zmianę objętości zwykle łatwo zauważyć po około 12 godzinach od rozpoczęcia infuzji.
- **Obowiązkowo po 12 godzinach od rozpoczęcia infuzji sprawdź czy balon zmniejszył swoją objętość.** Personel nauczy Cię sposobu kontroli.

Jeśli balon nie zmniejszył swojej objętości:

Sprawdź, czy zacisk na drenie nie jest zamknięty; jeśli tak – otwórz zacisk.

Upewnij się, że dren nie jest zagięty; jeśli tak – wyprostuj go.

Skontaktuj się z ośrodkiem, jeśli balon nie zmniejsza objętości przez ostatnie 12 godzin lub opróżnia się wyraźnie szybciej niż oczekiwano.

06 Kontrola zestawu do podawania leku oraz miejsca dostępu naczyniowego

- **Podczas opróżniania leku balon może wybrzuszyć się nierównomiernie** – zwykle nie wpływa to na prawidłowość wlewu.
- **Regularnie (co 3–4 godziny) oceń:** drożność drenu, położenie zcisków oraz stan opatrunku.

- **W niektórych zestawach regulator przepływu musi być przyklejony do skóry.** Jeśli się odklei – przymocuj ponownie plastrem zgodnie z instrukcją pielęgniarki.
- **W przypadku podejrzenia wycieku lub rozlania leku cytostatycznego albo objawów infekcji** – pilnie skontaktuj się z ośrodkiem prowadzącym leczenie.
- **Sprawdź, czy wokół portu lub igły nie ma wycieku płynu.** Obserwuj skórę pod kątem: zaczerwienienia, bolesności, obrzęku, wysięku.

07 Zakończona infuzja – orientacyjny czas i postępowanie

- **Wlew ciągły z wykorzystaniem pompy elastomerowej trwa zwykle około 44–48 godzin (około 2 doby).**
- **Infuzja jest zakończona**, gdy balon zostanie całkowicie opróżniony.
- **Zakończenie infuzji w granicach 6 godzin przed i 2 godzin po oczekiwanym czasie** jest zwykle dopuszczalne.
- **Jeśli infuzja zakończy się wyraźnie szybciej** (np. przed upływem 42 godzin od rozpoczęcia) skontaktuj się z ośrodkiem.
- **Jeśli po 46 godzinach balon nie jest jeszcze opróżniony:** odczekaj 2 godziny i sprawdź ponownie. Jeśli po 50 godzinach nadal nie jest opróżniony – skontaktuj się z lekarzem lub szpitalem.
- **Po zakończeniu infuzji** zgłoś się na odłączenie infuzora do wskazanego ośrodka.

08 Odłączanie pompy elastomerowej (infuzora)

- **Pompę elastomerową może odłączyć wyłącznie wykwalifikowany personel medyczny.**
- **W ośrodku wykonywana jest ocena prawidłowości przebiegu infuzji, odłączenie zestawu oraz płukanie i zabezpieczenie portu naczyniowego.**

09 Kiedy należy pilnie skontaktować się z ośrodkiem

- **Wystąpiły objawy niepożądane** omówione podczas edukacji (lub nowe, niepokojące objawy).
- **Balon opróżnia się wyraźnie szybciej niż powinien** lub wlew zakończył się zbyt wcześnie.
- **Balon nie opróżnia się** i nie zmniejsza swojej objętości (podejrzenie braku przepływu).
- **Widzisz płyn na skórze wokół portu** lub miejsca wkłucia albo podejrzewasz wyciek leku z zestawu.
- **Masz zaczerwienienie, ból, obrzęk lub wysięk** w okolicy portu lub miejsca wkłucia.
- **Doszło do uszkodzenia infuzora** (pęknięcie, nieszczelność, rozlanie).

Źródła do dalszej lektury (materiały edukacyjne – szpitale USA/UK)

- **Memorial Sloan Kettering Cancer Center (USA):**
Continuous Infusion with Your Elastomeric Pump
- **Dorset County Hospital NHS (UK):**
Chemotherapy pumps (elastomeric/ambulatory infusion)
- **Guy's and St Thomas' NHS (UK):**
Chemotherapy infusion device – informacje dla pacjentów
- **The Christie NHS (UK):**
The Baxter Infusor – guide for patients and carers (PDF)
- **The Royal Marsden NHS (UK):**
Managing your ambulatory chemotherapy pump at home (PDF)
- **Royal Berkshire NHS (UK):**
Your chemotherapy infusion device (PDF)

Opracowanie

Zespół Roboczy ds. Edukacji i Wsparcia Pacjentów powołany przez Krajowy Ośrodek Monitorujący (KOM) w ramach struktury Krajowej Sieci Onkologicznej w składzie:

Narodowy Instytut Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowy Instytut Badawczy Oddział w Krakowie • Świętokrzyskie Centrum Onkologii Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej • Wojewódzkie Wielospecjalistyczne Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. Kopernika w Łodzi • Dolnośląskie Centrum Onkologii, Pulmonologii i Hematologii • Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej im. św. Jana z Dukli • Narodowy Instytut Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie • Uniwersyteckie Centrum Kliniczne w Gdańsku • Instytut Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowy Instytut Badawczy Oddział w Gliwicach • Szpital Kliniczny MSWiA z Warmińsko-Mazurskim Centrum Onkologii • Wielkopolskie Centrum Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie • Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Opolskie Centrum Onkologii im. prof. Tadeusza Koszarowskiego w Opolu • Zachodniopomorskie Centrum Onkologii • Centrum Onkologii im. prof. F. Łukaszczyka w Bydgoszczy